

Α.ΓΙΑΝΝΙΤΣΗΣ (Υπουργό Εργασίας):

Κύριε Πρόεδρε της ΓΣΕΕ, κύριε Πρόεδρε της ΟΤΟΕ, θέλω να ευχαριστήσω για την πρόσκληση, να απευθύνω χαιρετισμό στην ημερίδα σας αυτή, λυπάμαι γιατί συμπίπτει -και ήταν γνωστό αυτό ότι θα συμπέσει- με το Υπουργικό Συμβούλιο γι αυτό θα είμαι πολύ σύντομος και εν συνεχεία θα πρέπει να αποχωρήσω. Λυπάμαι και για την μικρή ανωμαλία να αντιμετωπισθούν οι ομιλίες και να προηγηθεί η ομιλία μου της ομιλίας του Προέδρου της ΟΤΟΕ. Ελπίζω ότι δεν θα έρθει κανείς να πει ότι ήρθαν οι νοικάρηδες να αντικαταστήσουν τους ιδιοκτήτες στον ρόλο τους αυτό και επομένως υπάρχει συνεννόηση.

Σήμερα η μεταρρύθμιση των ασφαλιστικών συστημάτων είναι ένα θέμα που κυριαρχεί σε όλη την Ευρώπη και φυσικά κυριαρχεί στην Ευρώπη γιατί εκεί υπάρχει οργανωμένο σύστημα κοινωνικής ασφάλισης, εκεί υπάρχει κοινωνικό κράτος. Εκεί που δεν υπάρχει κοινωνικό κράτος δεν μπαίνει και πρόβλημα βέβαια αναμόρφωσής του, μεταρρύθμισής του, εκσυγχρονισμού του ώστε να μπορεί να ανταποκριθεί στις προσδοκίες και τις απαιτήσεις.

Ο χαρακτήρας του ασφαλιστικού είναι επιτακτικός, πρέπει να βρούμε βιώσιμες και μακροχρόνιες λύσεις απέναντι σε ένα πρόβλημα που απασχολεί μεγάλα στρώματα της κοινωνίας και προς την κατεύθυνση αυτή δουλεύουμε. Έχει σημασία να δούμε το ασφαλιστικό όχι μόνο όμως ως θέμα σύνταξης αλλά και ως εργαλείο πολιτικής ενάντια στον αποκλεισμό, τη φτώχεια και τις ανισότητες, να δούμε τις έννοιες της κοινωνικής δικαιοσύνης αλλά και του κοινωνικού ορθολογισμού στη σχέση σημερινή επιβάρυνση, μελλοντικά οφέλη του ασφαλισμένου, να ισχύσει η αλληλεγγύη των γενεών αλλά και η αλληλεγγύη μέσα στις γενεές και να δούμε και τις σχέσεις μεταξύ ασφαλιστικού, ανάπτυξης και της απασχόλησης και της ανεργίας.

Δεν θα επεκταθώ σε αυτά, είναι θέματα που θα έχουμε και στο μέλλον την ευκαιρία, στον διάλογο όταν θα ανοίξει, να τα δούμε αναλυτικότερα. Πιστεύω ότι η μεγάλη πρόκληση που έχουμε, πολιτική και κοινωνική, είναι να αναζητήσουμε ένα οικονομικά αποδοτικό, ένα κοινωνικά αποτελεσματικό και ένα πολιτικά εφικτό τρόπο ώστε να αντιμετωπίσουμε αυτό το πρόβλημα, τη στήριξη των συνταξιούχων χωρίς να μειωθεί η ευημερία ούτε των σημερινών, ούτε και των μελλοντικών γενεών εργαζόμενων και συνταξιούχων.

Θα μπορούσε κανείς να πει ότι ίσως ψάχνουμε να βρούμε τον τετραγωνισμό του κύκλου, ίσως και επειδή αυτό είναι ουτοπία είναι ανέφικτο ότι θα το πετύχουμε, τουλάχιστον όμως στο πολιτικό επίπεδο ας έχουμε ως κεντρικό στόχο την καλύτερη δυνατή προσέγγιση του προβλήματος. Όπως ξέρετε η κυβέρνηση και το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων βρίσκονται στο τελικό στάδιο επεξεργασίας προτάσεων για το ασφαλιστικό που θα παρουσιαστούν όταν ολοκληρωθούν. Γι' αυτό είναι αυτονόητο ότι δεν είναι δυνατόν να μπω σήμερα στην ουσία των προτάσεων που θα γίνουνε.

Θα ήθελα να επισημάνω όμως ότι η κυβέρνηση αυτή και στην δεκαετία του '80, μέσα από τις πολιτικές της στο συνταξιοδοτικό, δημιούργησε για πρώτη φορά στην Ελλάδα τις βάσεις ενός κοινωνικού κράτους για τους ηλικιωμένους και μάλιστα για έναν κόσμο που ταλαιπωρήθηκε πολλαπλώς στις προηγούμενες μεταπολεμικές δεκαετίες. Στην δεκαετία του '90 κάναμε μια σειρά από παρεμβάσεις στις οποίες δεν θα αναφερθώ αναλυτικά, ΟΓΑ, ΕΚΑΣ, συνταξιοδοτικό, αναμόρφωση ακραίων ρυθμίσεων του νόμου του '92.

Ένα σημείο νομίζω που πρέπει να δούμε είναι ότι η κάθε σοβαρή προσέγγιση και νομίζω ότι οι περισσότερες είναι σοβαρές προσεγγίσεις, δείχνουν να υπάρχει ως κοινή διαπίστωση ότι το ασφαλιστικό είναι ένα πρόβλημα πολύ σοβαρό, είναι ένα πρόβλημα κοινό για όλη την Ευρώπη και ότι οι λύσεις που πρέπει να δοθούν, πρέπει να δοθούν, δεν μπορούν να περιμένουνε. Εκεί που έχουμε διαφορές ή που μπορεί να φανούν διαφορές είναι στην απάντηση που ο κάθε ένας δίνει για το πως θα λύσει αυτό το πρόβλημα και φυσικά εκεί πρέπει να δει κανείς τι απάντηση θα δώσει στο πρόβλημα, αλλά το πρόβλημα υπάρχει.

Θέλω να κάνω μια επισήμανση για όλη αυτή τη διαδικασία. Όλο αυτό το διάστημα έχει αναπτυχθεί μία απίστευτη φλουαρία, μια πλούσια ανθοδέσμη ανεύθυνων σχολίων, επικρίσεων, εικασιών, καταστροφολογίας για τον τρόπο που μελετάται το θέμα, για τις πρώτες σκέψεις της κυβέρνησης, για τις δεύτερες, για τις τρίτες, για θέσεις που θα παρουσιάσουμε, για φανταστικές αδυναμίες και πολλά άλλα που είναι αποκαλυπτικά μεν για την φαντασία και την ευρηματικότητα αυτών που τα προβάλλουν αλλά είναι και αποκαλυπτικά και για την φτώχεια όσων τυχόν τα πιστεύουν.

Εγώ αυτό που θέλω να τονίσω είναι ότι κάνουμε την δουλειά μας με υπευθυνότητα, με προσοχή, με ευαισθησία, με τρόπο που να αντιστοιχεί στη σοβαρότητα του προβλήματος. Και βεβαίως δεν μπορούμε να παρακολουθήσουμε τις καθημερινές ακροβασίες γύρω από αυτό το θέμα που στόχο θα έπρεπε να έχουν να ενημερώνουν έγκαιρα τον κόσμο των εργαζομένων γιατί τότε αν κάναμε αυτή τη δουλειά θα έπρεπε να εγκαταλείψουμε την προετοιμασία της μεταρρύθμισης και να παρουσιαζόμαστε με αυταρέσκεια καθημερινά δεξιά και αριστερά και με ιδιότυπες λεκτικές κατασκευές που είναι πάρα πολύ στη μόδα, να ενεργούμε πυροσβεστικά απέναντι σε επίδοξους Δον Κιχώτες σε μαζική κλίμακα.

Η λύση στο ασφαλιστικό πρόβλημα της χώρας πρέπει να περιέχει διάχυτη την διάσταση του μακροπρόθεσμου, είναι ένα πρόβλημα όπου το μέλλον κυριαρχεί στο παρόν και αυτό δεν πρέπει να το ξεχνάμε όταν αναζητούμε μέσα και τρόπους αντιμετώπισης του προβλήματος. Λύσεις για παράδειγμα που θα ρίχνουν το βάρος στη βραχυπρόθεσμη οπτική διευκολύνουν τους συνταξιούχους της αυριανής μέρας, διευκολύνουν απίστευτα και την κυβέρνηση αν θέλετε, αλλά με μαθηματική ακρίβεια θα βυθίσουν τις συντάξεις των νεότερων γενεών εκεί που τα πράγματα θα είναι πολύ άσχημα και θα έχουνε πολύ συγκεκριμένο κοινωνικό περιεχόμενο τέτοιες επιλογές. Είναι σκληρές επιλογές απέναντι

στην ίδια την αρχή της αλληλεγγύης των γενεών. Γιατί η αρχή της αλληλεγγύης των γενεών δεν ισχύει μονόπλευρα και χωρίς όρια, δηλαδή αποκλειστικά από τους νεότερους προς τους πιο ηλικιωμένους, πρέπει να ισχύει μέσα σε κάποια όρια και αντίστροφα. Από τους ηλικιωμένους προς τους νεότερους ιδιαίτερα αν η παραβίασή της οδηγεί σε πολύ σκληρές επιπτώσεις.

Το ασφαλιστικό πρόβλημα είναι προφανές ότι έχει μια διπλή όψη που είναι άρρηκτα δεμένη μεταξύ της, και την οικονομική και την κοινωνική. Δεν μπορούμε να αποσιωπούμε ούτε τη μία, ούτε την άλλη. Η υποβάθμιση της μίας ή της άλλης όψης του προβλήματος αναγκαστικά θα οδηγούσε και σε σύγκρουση με το κοινό αίσθημα της κοινωνίας. Σήμερα η κοινωνία έχει η ίδια την αίσθηση ότι το ασφαλιστικό όπως είπα είναι ένα πολύ σοβαρό πρόβλημα, ότι οι απαντήσεις δεν είναι εύκολες αλλά ότι πρέπει να βρεθούν και να δοθούν. Η κοινωνία η ίδια καταλαβαίνει ότι θέσεις που διατυπώνονται και ουσιαστικά προτείνουν να παραμείνουν τα πράγματα όπως είναι, δεν αντιμετωπίζουν το πρόβλημα στην ουσία του.

Πριν κλείσω τον χαιρετισμό μου, θέλω να αναφερθώ βέβαια στο ασφαλιστικό των τραπεζών, όχι από πλευράς ουσίας. Όλοι γνωρίζουμε ότι ο τραπεζικός χώρος έχει ένα ιδιαίτερο πρόβλημα, ότι αυτό το πρόβλημα αναζητεί λύσεις εδώ και αρκετά χρόνια, ότι είναι πολύπλοκο και ότι απαιτεί την συνδρομή πολλών παραγόντων για να βρει μια λύση που να μπορεί να ισορροπεί και να αξιοποιεί τα περιθώρια που πράγματι υφίστανται. Το ασφαλιστικό των τραπεζών, βεβαίως θα συζητηθεί επίσης στην διαδικασία που θα ξεκινήσει και θεωρώ ότι είναι αναγκαίο να βρει κι αυτό την απάντησή του και ελπίζω να τη βρούμε.

Κλείνοντας τον χαιρετισμό αυτό θέλω να επισημάνω ότι οι λύσεις που επεξεργαζόμαστε για το ασφαλιστικό και θα παρουσιαστούν σύντομα, θα οριοθετηθούν από τέσσερις συντεταγμένες: το εφικτό, την προστασία των γενεών που πρέπει να ξεφύγουν από τη δοκιμασία του κοινωνικού αποκλεισμού, την κοινωνική ευαισθησία απέναντι σε ένα τμήμα της κοινωνίας που είναι σε αδύναμη θέση, αλλά και την πολύπλοκη σχέση μεταξύ ασφαλιστικού, συνολικής, κοινωνικής προστασίας και εμπιστοσύνης που παράγει η πολιτική της κυβέρνησης και των οικονομικών καταναγκασμών που όλοι ξέρουμε ότι υπάρχουν.

Ευχαριστώ πολύ, εύχομαι καλή επιτυχία στην ημερίδα σας και θα έχουμε την ευκαιρία πάλι σύντομα να μιλήσουμε για το θέμα αυτό.